ସ୍କୁଲ ସୁରକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ

ବିଦ୍ୟାଳୟ ସୁରକ୍ଷା

ପରିଚୟ:

ଶିଶୁମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଏହା ଆଶା କରାଯାଏ ଯେ ସେମାନେ ନିଜ ସମୟର ଅଧିକାଂଶ ସ୍କୁଲରେ କାଟନ୍ତି ଏବଂ ନିଜ ସୁରକ୍ଷା ଓ ସୁସ୍ଥତାକୁ ବୁଝନ୍ତି। ସୁରକ୍ଷିତ ସ୍କୁଲ ଶିଶୁମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ଆଶ୍ରୟ ସ୍ଥଳ ହୋଇପାରେ, ଯାହା ସେମାନଙ୍କୁ ଧୀରେଧୀରେ ସାଧାରଣ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଫେରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ। ସେହିପରି, ସୁରକ୍ଷିତ ସ୍କୁଲ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତି ଓ ଅଗ୍ନିକାଣ୍ଡ ସମୟରେ ଅଭ୍ୟାସ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ

ଅଗ୍ନି:-

ଅଗ୍ନି ଲାଗିଲେ କଣ କରିବେ:-

* ଆଲାର୍ମ ବଜାନ୍ତୁ ଏବଂ ପ୍ରଧାନଶିକ୍ଷକ / ମୁଖ୍ୟଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ସୂଚନା ଦିଅନ୍ତୁ।
* ଅଗ୍ନି ପ୍ରଭାବିତ କ୍ଷେତ୍ରରୁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ବାହାର କରନ୍ତୁ।
* ଉପଲବ୍ଧ ଉପକରଣ ଦ୍ୱାରା ଅଗ୍ନି ନିର୍ବାପନ କରନ୍ତୁ (ଯଦି ସୁରକ୍ଷିତ ଥାଏ)।
- ଅନୁମତି ବିନା ଛାତ୍ର ଓ କର୍ମଚାରୀମାନେ ଅଗ୍ନିକାଣ୍ଡ ସ୍ଥଳକୁ ନ ଯାଆନ୍ତୁ।
- ସତର୍କତା ଆଖପାଖ ଅଞ୍ଚଳରୁ ସମସ୍ତ କର୍ମଚାରୀ, ଛାତ୍ର ଏବଂ ପରିଦର୍ଶକଙ୍କୁ ଏକ ଶୃଙ୍ଖଳିତ ଉପାୟରେ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରନ୍ତୁ।
* ସମସ୍ତ ଦ୍ୱାର ଓ ଝରୋଖା ବନ୍ଦ କରି ଦିଅନ୍ତୁ ଏବଂ ବିଦ୍ୟୁତ ଆପୂର୍ତ୍ତି ବନ୍ଦ କରନ୍ତୁ।
* କ୍ଲାସରୁମରେ ଥିବା ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ମାର୍ଗ ଦ୍ୱାରା ବାହାର କରନ୍ତୁ।
* ବିକଳାଙ୍ଗ କିମ୍ବା ବିଶେଷ ଆବଶ୍ୟକତା ଥିବା ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରନ୍ତୁ।
* ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ସଙ୍ଗେ ରଖି ଉପସ୍ଥିତି ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ।
* ଆଗାମୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପାଇଁ ଦୁର୍ଘଟଣା ନିୟନ୍ତ୍ରକଙ୍କ ସହ ସମ୍ପର୍କରେ ରୁହନ୍ତୁ।

ଭୂକମ୍ପ:-

ଭୂକମ୍ପ ଆଶିଲେ ପ୍ରଥମେ କଣ କରିବେ?

👉 ଡ୍ରପ୍ – କଭର୍ – ହୋଲ୍ଡ ଅନ୍

❖ ଶାନ୍ତ ରୁହନ୍ତୁ।ଘର ଭିତରେ ଥିଲେ ଭିତରେ ରୁହନ୍ତୁ, ବାହାରେ ଥିଲେ ବାହାରେ ରୁହନ୍ତୁ।

❖ ଯଦି ଆପଣ ଘର ଭିତରେ ଅଛନ୍ତି, ତେବେ କୋଠାର ମଧ୍ୟଭାଗରେ କିମ୍ବା ଭାରୀ ଆସବାବପତ୍ର (ଡେସ୍କ କିମ୍ବା ଟେବୁଲ) ତଳେ ଏକ କାନ୍ଥ ନିକଟରେ ଠିଆ ହୁଅନ୍ତୁ।

❖ ଝରୋଖା ଓ ବାହାର ଦ୍ୱାରରୁ ଦୂରେ ରୁହନ୍ତୁ।

❖ ଯଦି ଆପଣ ବାହାରେ ଅଛନ୍ତି, ତେବେ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଲାଇନ୍ କିମ୍ବା ଖସି ପଡୁଥିବା କୌଣସି ଜିନିଷଠାରୁ ଦୂରରେ ରୁହନ୍ତୁ। ଅଟ୍ଟାଳିକାଠାରୁ ଦୂରରେ ରୁହନ୍ତୁ।

❖ ମାଚିସ, ମହମବତୀ କିମ୍ବା କୌଣସି ଖୋଲା ଅଗ୍ନିଶିଖା ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ। ଭାଙ୍ଗିଯାଇଥିବା ଗ୍ୟାସ ଲାଇନକୁ ନିଆଁରେ ମିଶାନ୍ତୁ ନାହିଁ।

❖ ଯଦି ଆପଣ ଗାଡ଼ିରେ ଅଛନ୍ତି, ତେବେ ଭୂମିକମ୍ପ ବନ୍ଦ ନହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗାଡ଼ିକୁ ଅଟକାନ୍ତୁ ଏବଂ ସେଥିରେ ରୁହନ୍ତୁ।

❖ ଲିଫ୍ଟ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ।

ଭୂକମ୍ପ ପରେ କଣ କରିବେ?

- ନିଜେ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଚୋଟ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ।
- ଆହତମାନଙ୍କୁ ପ୍ରାଥମିକ ଚିକିତ୍ସା ଦିଅନ୍ତୁ।
- ରେଡିଓ ଅନ୍ କରନ୍ତୁ। ଜରୁରୀକାଳୀନ ପରିସ୍ଥିତି ନଥିଲେ ଫୋନ୍ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ।
- କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ କୋଠାଠାରୁ ଦୂରରେ ରୁହନ୍ତୁ।
- ଭାଙ୍ଗିଯାଇଥିବା କାଚ ଏବଂ ବିପଜ୍ଜନକ ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ପ୍ରତି ସତର୍କ ରୁହନ୍ତୁ।
- ପାଦକୁ ଆଘାତରୁ ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ଜୋତା ଏବଂ ମଜବୁତ ଜୋତା ପିନ୍ଧନ୍ତୁ।
- ଜରୁରୀକାଳୀନ ଯୋଜନା କିମ୍ବା ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅନୁସରଣ କରନ୍ତୁ।
- ଭୂକମ୍ପ ପରେ ମଧ୍ୟ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଝଟ୍କା ଲାଗିବାର ସମ୍ଭାବନା ରହିଛି।

ଚକ୍ରବାତ / ବନ୍ୟା:-

- ପ୍ରଶାସନ ଓ ପ୍ରଧାନଶିକ୍ଷକଙ୍କ ସହ ସମ୍ପର୍କ ରଖନ୍ତୁ।
- ଆପତ୍କାଳୀନ ସେବା ସହ ସମନ୍ୱୟ କରନ୍ତୁ।
- ଯଦି ବନ୍ୟା ଜାରି ରହେ, ତେବେ ଯଥାଶୀଘ୍ର ସ୍ଥାନୀୟ ରାଜ୍ୟ ଜରୁରୀକାଳୀନ ସେବା (ଏସ୍. ଇ. ଏସ୍.) ଏବଂ ଶିକ୍ଷା ଆଞ୍ଚଳିକ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ସହିତ ଯୋଗାଯୋଗ କରନ୍ତୁ।

ଯଦି ବିଦ୍ୟାଳୟଟି ତଥାପି ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଛି, ତେବେ ନିଶ୍ଚିତ କରନ୍ତୁ ଯେ ଛାତ୍ର ଏବଂ କର୍ମଚାରୀ ସମାନ ଅଞ୍ଚଳରେ ଅଛନ୍ତି।

- ଯେତେଦୂର ସମ୍ଭବ, ସୁନିଶ୍ଚିତ କରନ୍ତୁ ଯେ ଉଚ୍ଚ ମୂଲ୍ୟର ଉପକରଣ ଏବଂ ଲୋକଙ୍କୁ ବନ୍ୟା ଜଳରୁ ଦୂରରେ ରଖାଯାଇଛି।
- ବିଦ୍ୟୁତ ସଂଯୋଗ ବନ୍ଦ କରନ୍ତୁ (ଯଦି ସୁରକ୍ଷିତ ହୋଇଥାଏ)।
- ଅବଶିଷ୍ଟ ଲୋକମାନେ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରିବା ସମୟରେ ଏକ ସୁରକ୍ଷିତ ସ୍ଥାନରେ ଠିଆ ହେବା ଉଚିତ୍।
- ଜଳ ଭରିଥିବା ସ୍ଥାନକୁ ପ୍ରବେଶ କରନ୍ତୁ ନାହିଁ।

ଭୂସ୍ଖଳନ:-

- ଆପଣ ତତ୍କ୍ଷଣାତ୍ ଝୁମ୍ପରେ ଅଛନ୍ତି।
- ପ୍ରଭାବିତ ଅଞ୍ଚଳ ଖାଲି କରନ୍ତୁ।
- ପୁଲିସ୍ ଓ ଆପତ୍କାଳୀନ ବିଭାଗକୁ ସୂଚନା ଦିଅନ୍ତୁ।

ଚେତାବନୀ ସଙ୍କେତ:—

- ସ୍କୁଲରୁ ଅଜବ ଧ୍ୱନି ଆସୁଛି ।
- ଦେୱାଳ ଓ ଫର୍ଶରେ ଫାଟ ଦେଖାଯାଉଛି ।
- ଭବନର ଦ୍ୱାର ଓ ଜାନଲା ଆପେ-ଆପେ ଖୁଲୁଛି ।
- ଆଲମାରୀ ଓ ଫ୍ରିଜ୍ କିଛି ସମୟ ପାଇଁ କମ୍ପିଯାଉଛି କିମ୍ବା ଅଟକିଯାଉଛି।
- ବାହାର ଦେୱାଳ, ସଙ୍କୀର୍ଣ୍ଣ ଗଳି ଓ ସିଢ଼ିଘର ଘରରୁ ଦୂରେ ଯାଉଥିବା ପରି ଲାଗୁଛି ।

ସ୍କୁଲ୍ ଟିମ୍‌ର ଭୂମିକା—

ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଆପଦା ସ୍ଥିତିରେ ଆବଶ୍ୟକ ଯୋଜନା ତିଆରି କରିବା ଓ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ପାଇଁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍କୁଲ୍‌ରେ **ସ୍କୁଲ୍ ଆପଦା ପରିଚାଳନା ସମିତି (SDMC)** ଗଠନ କରାଯାଇପାରିବ ।

ଆପଦା ସଚେତନତା ଗୋଷ୍ଠୀ—

- ✓ ବିଭିନ୍ନ ଆପଦା ସମୟରେ କ'ଣ କରିବେ ଓ କ'ଣ କରିବେ ନାହିଁ — ଏଥିପାଇଁ ପୋଷ୍ଟର, ପତ୍ର ଓ ବିଭିନ୍ନ ସୁପାରିଶ ସୂଚନା ଫଳକ ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରଚାର କରିବା ଉଚିତ ।
- ✓ ଜନସଚେତନତା ପାଇଁ ପ୍ରଦର୍ଶନୀ ଆୟୋଜନ କରାଯିବା ଉଚିତ ।

ଚେତାବନୀ ଓ ସୂଚନା ପ୍ରସାର ଟିମ୍—

- ✓ ବିଦ୍ୟାଳୟ ସାମ୍ନାରେ ଆସିପାରୁଥିବା ସମ୍ଭାବ୍ୟ ବିପଦ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଟିଭି/ରେଡିଓ/ଇଣ୍ଟରନେଟ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ନିୟମିତ ଅଦ୍ୟତନ ସୂଚନା ରଖିବା (ଯଥା: ସୁନାମି ଚେତାବନୀ, ବନ୍ୟା, ଭୂସ୍ଖଳନ, ଭୂକମ୍ପ ଇତ୍ୟାଦି) ।
- ✓ ଆପଦାକାଳୀନ ସ୍ଥିତିରେ ଘଣ୍ଟା/ସାଇରେନ୍ ବଜାଇ କିମ୍ବା ସନ୍ଦେଶବାହକ ମାଧ୍ୟମରେ ସ୍କୁଲ୍‌କୁ ସୂଚନା ଦେବା ।
- ✓ ଆପଦା ସୁରକ୍ଷା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସୁପାରିଶ/ସୂଚନା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ।

ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଗୋଷ୍ଠୀ:-

- ✓ ଖୋଲା ସ୍ଥାନଗୁଡ଼ିକୁ ଚିହ୍ନଟ କରିବା ଯେଉଁଠାରେ ଜରୁରୀକାଳୀନ ପରିସ୍ଥିତିରୁ ବାହାରିବା ପରେ ଲୋକମାନେ ଏକତ୍ରିତ ହୋଇପାରିବେ।
- ✓ ପ୍ରତିକୂଳ ପାଣିପାଗ ସମୟରେ ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ (Evacuation) ଆବଶ୍ୟକ ହେଲେ ବିକଳ୍ପ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାରେ ଯୋଜନା କମିଟିକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା।

ଖୋଜ ଓ ବଞ୍ଚାଉ ଦଳ—

- ✓ ସହଜ ଓ ପୀଡ଼ିତ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ବଞ୍ଚାଇବା ପାଇଁ ଦଳ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କୁ ନିୟମିତ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଦେବା ।
- ✓ ପ୍ରାଥମିକ ଚିକିତ୍ସାରେ ପାରଦର୍ଶିତା ।
- ✓ ଆପଦା ସମୟରେ ଖୋଜ ଓ ଉଦ୍ଧାର ଅଭିଯାନ ଆରମ୍ଭ କରିବା
- ✓ ଆହତମାନଙ୍କ ସ୍ଥାନ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସୂଚନା ପ୍ରାଥମିକ ଚିକିତ୍ସା ଦଳକୁ ଦେବା
- ✓ ଅନ୍ୟ ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକର ସ୍ଥାନ ସୂଚନା SDMC କୁ ଦେବା ।

ପ୍ରାଥମିକ ଚିକିତ୍ସା ଦଳ—

- ✓ ପ୍ରାଥମିକ ଚିକିତ୍ସା ସାମଗ୍ରୀ, ଆପଦାକାଳୀନ କିଟ୍ ଓ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କାର୍ଡ ସଦା ସଜାଗ ଓ ଅଦ୍ୟତନ ରଖିବା ।
- ✓ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ/କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କର ବିଶେଷ ଚିକିତ୍ସା ଆବଶ୍ୟକତା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସଚେତନ ରହିବା ।ସ୍କୁଲ୍‌ରେ କିଛି ଆବଶ୍ୟକ ଔଷଧ (1-2 ଦିନ ପାଇଁ) ସଞ୍ଚୟ କରି ନିୟମିତ ଅଦ୍ୟତନ କରିବା ।
- ✓ ଖୋଜ ଓ ବଞ୍ଚାଉ ଅଭିଯାନ ସମୟରେ ପ୍ରାଥମିକ ଚିକିତ୍ସା ଦଳ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତ କରିବା ।
- ✓ ଗମ୍ଭୀର ଭାବେ ଆହତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ସୁରକ୍ଷିତ ଭାବେ ବାହାର କରିବାରେ ସହଯୋଗ କରିବା ।

ଅଗ୍ନି ସୁରକ୍ଷା ଦଳ—

- ✓ ଅଗ୍ନିଶମନ ଉପକରଣ (ଅଗ୍ନିନିର୍ବାପକ ଯନ୍ତ୍ର ଇତ୍ୟାଦି) ସକ୍ରିୟ ଅଛି କି ନାହିଁ ଏବଂ କର୍ମଚାରୀମାନେ ସେଗୁଡ଼ିକର ବ୍ୟବହାର ଜାଣନ୍ତି କି ନାହିଁ, ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ।
- ✓ ସମସ୍ତ ଅଗ୍ନି-ଅସଂରଚନାତ୍ମକ ଭୂକମ୍ପ ଚିହ୍ନଟ କରିବା (ଯେପରିକି: ରସାୟନିକ ପ୍ରୟୋଗଶାଳା, କ୍ୟାଫେଟେରିଆ ରସୋଇଘର, ଗରମ ମେସିନ୍) ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଉଚିତ ଭାବେ ସୁରକ୍ଷିତ କରିବା ।

ସାଇଟ୍ ସୁରକ୍ଷା ଦଳ—

- ✓ ଯୋଜନା ସମିତି, ସ୍କୁଲ୍ ପ୍ରଶାସନ ଓ ଜିଲ୍ଲା ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସହ ମିଶି ଏକ ରିହର୍ସଲ୍ ନୀତି ତିଆରି କରିବା ।ଏହି ନୀତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସମସ୍ତ ଅଭିଭାବକ ଓ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ସୂଚିତ କରିବା ।
- ✓ ସମସ୍ତ ପ୍ରବେଶ ଓ ପ୍ରସ୍ଥାନ ସ୍ଥଳ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ।

ବସ୍ ସୁରକ୍ଷା ଦଳ (ପ୍ରତ୍ୟେକ ବସ୍ ପାଇଁ)—

- ✓ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ସ୍କୁଲ୍ ଆସିବା-ଯିବା ସମୟରେ ଭୂକମ୍ପ/ଆପଦା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସ୍କୁଲ୍ ନୀତି ଲାଗୁ କରିବା ।
- ✓ ବସ୍ ଓ ଯାତାୟାତ ପରିସ୍ଥିତି ଯଦି ଆଗକୁ ବଢ଼ିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେଉଛି, ତେବେ ସାବଧାନତା ସହ ଆଗକୁ ବଢ଼ିବା

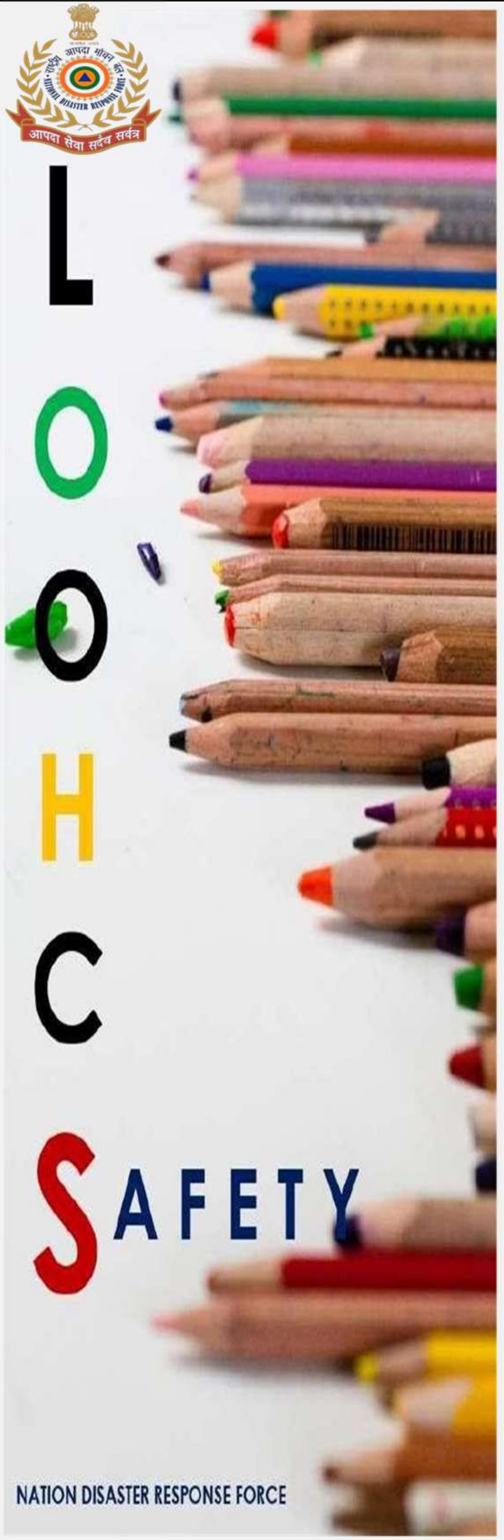

CPR ର ପ୍ରକ୍ରିୟା

C – EMS ଫୋନ୍ କରନ୍ତୁ
P – CPR କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ କରନ୍ତୁ
R – ପୁନଃ ପ୍ରୟାସ କରନ୍ତୁ

ସହାୟତା ପାଇଁ ଡାକନ୍ତୁ ଏବଂ EMS କୁ ସୂଚିତ କରନ୍ତୁ

ରକ୍ତ ସଂଚାର, ଶ୍ୱାସନାଳୀ ଓ ଶ୍ୱାସ-ପ୍ରଶ୍ୱାସ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ ।

ଯଦି ନାଡ଼ି ଚାଲୁ ନାହିଁ, ତେବେ ସେହି ସ୍ଥାନରେ ହାତ ରଖି CPR ଆରମ୍ଭ କରନ୍ତୁ ।

CPR ହାରଗୁଡ଼ିକୁ ଧ୍ୟାନ ଦିଅନ୍ତୁ

ବୟସ୍କ ଏବଂ ବଡ଼ ଶିଶୁ

- ଦବାଉ: 30 (100/ମିନିଟ୍)
- ବଞ୍ଚାଉ ଶ୍ୱାସ: 2
- ଗଭୀରତା: 2 ଇଞ୍ଚ

ଛୋଟ ଶିଶୁ

- **ଦବାଉ**: 30 (100/ମିନିଟ୍)
- ବଞ୍ଚାଉ ଶ୍ୱାସ: 2 (ପଫ୍)
- ଗଭୀରତା: 1.5 ଇଞ୍ଚ

EMS ଆସିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ CPR ଚକ୍ର ଦୋହରାନ୍ତୁ।

ଜାତୀୟ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ବାହିନୀ

ରକ୍ତସ୍ରାବ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ

ଜାତୀୟ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ବାହିନୀ

ସବୁବେଳେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସୁରକ୍ଷା ସାମଗ୍ରୀ, ଯେପରିକି ଲାଟେକ୍ସ ଦସ୍ତାନା, ପିନ୍ଧନ୍ତୁ।

ଡ୍ରେସିଂ ଲଗାଇବା ପୂର୍ବରୁ, ଆଘାତକୁ ଜୀବାଣୁନାଶକ ଖାରାପାଣି କିମ୍ବା ସଫା ପାଣିରେ ଭଲଭାବେ ସଫା କରନ୍ତୁ।

ଆଘାତ ଉପରେ ସିଧା ଚାପ ଦିଅନ୍ତୁ।

ଆଘାତକୁ ହୃଦୟର ସ୍ତରଠାରୁ ଉପରକୁ ଉଠାନ୍ତୁ।

ରକ୍ତ ବାହାରୁଥିବା ଶିରା ଉପରେ ଚାପ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ।

ଜୀବାଣୁନାଶକ (ଅଣ୍ଟିସେପ୍ଟିକ୍) ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ଏବଂ ଡ୍ରେସିଂ ଲଗାନ୍ତୁ।

ଜାତୀୟ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ବାହିନୀ

ମୋର ବିଦ୍ୟାଳୟ କେତେ ସୁରକ୍ଷିତ?

ଆପଦା ଜୋଖିମ ହ୍ରାସ ଦିବସ

ପ୍ରତିବର୍ଷ ପାଳନ କରାଯାଉଥିବା ଆପଦା ଜୋଖିମ ହ୍ରାସ ଦିବସର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି ଆପଦା ଜୋଖିମ କମେଇବା ସମ୍ପର୍କରେ ସଚେତନତା ବଢ଼ାଇବା ଏବଂ ନାଗରିକମାନଙ୍କୁ ସରକାର ସହ ସକ୍ରିୟ ଭାବେ ଯୋଗଦାନ କରି ଆପଦା ପ୍ରବନ୍ଧନକୁ ଶକ୍ତିଶାଳୀ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରେରିତ କରିବା।

ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଆପଦା ପ୍ରବନ୍ଧନ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ (NDMA) ଏବଂ ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଆପଦା ପ୍ରବନ୍ଧନ ସଂସ୍ଥାନ (NIDM) 10 ଅକ୍ଟୋବର 2012 ରେ "ବିଦ୍ୟାଳୟ ସୁରକ୍ଷା" ବିଷୟକୁ କେନ୍ଦ୍ର କରି ଜାତୀୟ ଫୋକସ୍ ଦିବସ (National Focus Day) ଆୟୋଜନ କରିଥିଲେ। ଏହାର ମୁଖ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଥିଲା ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକରେ ଆପଦା ସୁରକ୍ଷା ସମ୍ପର୍କିତ ସଚେତନତା ବଢ଼ାଇବା ଏବଂ ଆପଦା ପ୍ରବନ୍ଧନ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତିକୁ ମଜବୁତ କରିବା।

ବିଦ୍ୟାଳୟ ସୁରକ୍ଷା କାହିଁକି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ?

• ପ୍ରାୟ ପ୍ରତିବର୍ଷ ଶହେ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ପ୍ରାକୃତିକ କିମ୍ବା ମାନବ-ସୃଷ୍ଟ ଆପଦାରେ ପ୍ରଭାବିତ ହୁଅନ୍ତି।
• 2001 ମସିହାରେ ଘଟିଥିବା ଗୁଜରାଟ ଭୂକମ୍ପରେ 971 ଜଣ ଛାତ୍ର ଏବଂ 31 ଜଣ ଶିକ୍ଷକଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଥିଲା।
• 2004 ରେ କୁମ୍ଭକୋଣମ୍ ଅଗ୍ନିକାଣ୍ଡରେ 1,884ଟି ଘର ଜଳିଗଲା ଏବଂ 94 ଜଣ ଶିଶୁଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଥିଲା।
• 1997 ମସିହାରେ ଉତ୍ତର ଦିଲ୍ଲୀରେ ଯମୁନା ନଦୀରେ ଗୋଟିଏ ବସ୍ ପଡ଼ିଯିବାରୁ 24 ଜଣ ଶିଶୁଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ଘଟିଥିଲା।
• 1995 ରେ ଡାବ୍ୱାଲୀ ଅଗ୍ନିକାଣ୍ଡରେ 100 ରୁ ଅଧିକ ଶିଶୁଙ୍କ ଜୀବନ ନଷ୍ଟ ହୋଇଥିଲା।
• ଏହିପରି ଗଠନାତ୍ମକ ଏବଂ ଅଗଠନାତ୍ମକ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ମାଧ୍ୟମରେ ବିଦ୍ୟାଳୟର ଅସୁରକ୍ଷା କମେଇବା ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ।

ବିଦ୍ୟାଳୟ ସୁରକ୍ଷା ଯୋଜନାଗୁଡ଼ିକ ଏଥିରେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ନିଭାଏ!

ମୋର ବିଦ୍ୟାଳୟ କେତେ ସୁରକ୍ଷିତ?

ବିଦ୍ୟାଳୟ ସୁରକ୍ଷା : ମୁଖ୍ୟ ବିନ୍ଦୁଗୁଡ଼ିକ

- ଆପଦା ସଚେତନତା ବୃଦ୍ଧି
- ଜୋଖିମ, ଦୁର୍ବଳତା ଏବଂ ଜୋଖିମ ବିଶ୍ଳେଷଣ
- ଗଠନାତ୍ମକ ଏବଂ ଅଗଠନାତ୍ମକ ସୁରକ୍ଷା
- ବିଦ୍ୟାଳୟ ସମ୍ପଦର ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ
- ବିଦ୍ୟାଳୟ ଆପଦା ପ୍ରବନ୍ଧନ ସମିତି ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟଦଳର ଗଠନ ଓ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ
- ସତର୍କତା ପ୍ରଣାଳୀ
- ବିଦ୍ୟାଳୟ ମାପିଂ, ପ୍ରସ୍ଥାନ ଯୋଜନା ଏବଂ ପ୍ରସ୍ତୁତି ଅଭ୍ୟାସର ଅଭ୍ୟାସ
- ମକ୍ ଡ୍ରିଲ୍ (ଆଭାସୀ ଅଭ୍ୟାସ)
- ଆପଦା ପ୍ରଭାବିତ ଶିଶୁମାନଙ୍କ ପାଇଁ ମନୋସାମାଜିକ ସହାୟତା
- ଅକ୍ଷମ ଏବଂ ଲିଙ୍ଗ-ଆଧାରିତ ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖିବା
- ବିଦ୍ୟାଳୟ ଆପଦା ପ୍ରବନ୍ଧନ ଯୋଜନା ଏବଂ ଆପଦା ଜୋଖିମ ହ୍ରାସ ଯୋଜନାର ନିୟମିତ ସମୀକ୍ଷା

ସମସ୍ତ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ବିଦ୍ୟାଳୟ ସୁରକ୍ଷା ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ପାଇଁ ସାରା ଦେଶର ସେହି ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରାଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁମାନେ ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରସଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଧ୍ୟାନ ଦେଇଥାନ୍ତି। ଏହି ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ ମନୋନୀତ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକୁ ପୁରସ୍କୃତ କରାଯାଏ।

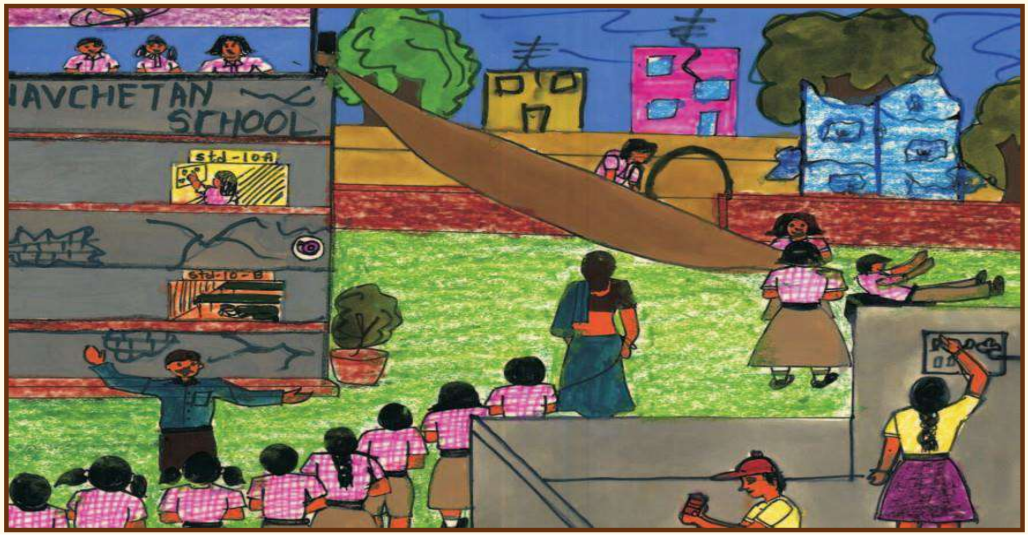

ବିଦ୍ୟାଳୟ କୁ କିପରି ସୁରକ୍ଷିତ ବନେଇବା

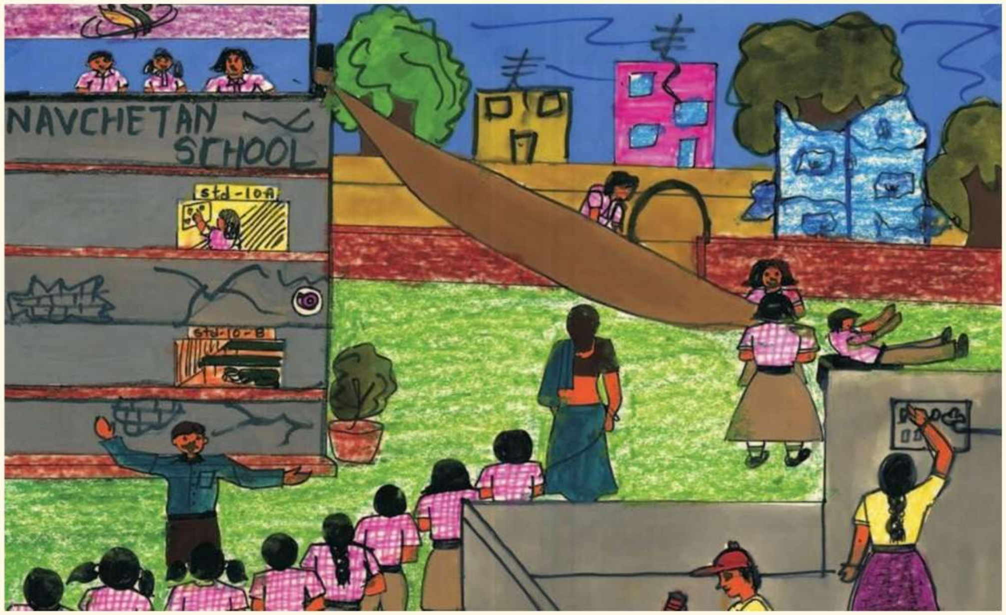

ବିଦ୍ୟାଳୟ ସୁରକ୍ଷା : ମୁଖ୍ୟ ବିନ୍ଦୁଗୁଡ଼ିକ

- ଆପଦା ସଚେତନତା ବଢ଼ାଇବା
- ଜୋଖିମ, ଅସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ଜୋଖିମ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ
- ଗଠନାତ୍ମକ ଓ ଅଗଠନାତ୍ମକ ସୁରକ୍ଷା ସୁବିଧା ଏବଂ ସମ୍ପଦ ମାନଚିତ୍ରଣ
- ବିଦ୍ୟାଳୟ ଆପଦା ପ୍ରବନ୍ଧନ ସମିତି ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟଦଳର ଗଠନ ଓ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ
- ସତର୍କତା ପ୍ରଣାଳୀ

ଆପଦା କେବେ ମଧ୍ୟ ଆସିପାରେ ।
ସେଥିପାଇଁ ବହୁତ ଦେରି ହେବା ପୂର୍ବରୁ ସାବଧାନ ହୁଅନ୍ତୁ।

ସ୍କୁଲ ସୁରକ୍ଷା କାହିଁକି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ?

ବିଦ୍ୟାଳୟ ସୁରକ୍ଷା କାହିଁକି ଆବଶ୍ୟକ?

ପ୍ରତିବର୍ଷ ଭୂକମ୍ପ, ବନ୍ୟା, ଅଗ୍ନିକାଣ୍ଡ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଆପଦାରେ ସେକଡ଼ ଶିଶୁ ପ୍ରଭାବିତ ହୁଅନ୍ତି।

- **1995** ମସିହାରେ ଡାବ୍ୱାଲୀ (ହରିୟାଣା)ରେ ଗୋଟିଏ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଅଗ୍ନିକାଣ୍ଡ ଘଟିଥିଲା।
- ଅଗ୍ନିକାଣ୍ଡରେ ପ୍ରାୟ **200 ଜଣ ଛାତ୍ର** ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥିଲେ।
- **2001** ମସିହାରେ ଘଟିଥିବା ଭୁଜ ଭୂକମ୍ପରେ **971 ଜଣ ଛାତ୍ର** ଏବଂ **31 ଜଣ ଶିକ୍ଷକ**ଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଥିଲା।
- **2004** ମସିହାରେ କୁମ୍ଭକୋଣମ୍ (ତମିଳନାଡୁ)ରେ ଘଟିଥିବା ଅଗ୍ନିକାଣ୍ଡରେ **94 ଜଣ ଶିଶୁ**ଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଥିଲା।
- ଦିଲ୍ଲୀରେ ଯମୁନା ନଦୀରେ ଗୋଟିଏ ବସ୍ ପଡ଼ିଯିବାରୁ **24 ଜଣ ଶିଶୁ**ଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ଘଟିଥିଲା।
- **2004** ର ସୁନାମିରେ ହଜାର ହଜାର ଛାତ୍ର ଏବଂ ଶିକ୍ଷକ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥିଲେ, ଆହତ ଓ ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଥିଲେ।
- **2007** ମସିହାରେ କେରଳରେ ଗୋଟିଏ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଯାତ୍ରା ସମୟରେ ଘଟିଥିବା ନୌକା ଦୁର୍ଘଟଣାରେ **15 ଜଣ ଛାତ୍ର** ଏବଂ **3 ଜଣ ଶିକ୍ଷକ**ଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଥିଲା।
- ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ **ଗଠନାତ୍ମକ** ଏବଂ **ଅଗଠନାତ୍ମକ** ପଦକ୍ଷେପ ମାଧ୍ୟମରେ ସୁଧାର ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ।
- ବିପଦ ଜୋଖିମ (Vulnerability) କମେଇବା ଆବଶ୍ୟକ।
- ବିଦ୍ୟାଳୟ ମାନଚିତ୍ର, ପ୍ରସ୍ଥାନ (ନିକାସୀ) ଯୋଜନା ଏବଂ ପ୍ରସ୍ତୁତି କାର୍ଯ୍ୟକଳାପର କ୍ୟାଲେଣ୍ଡର, ମକ୍ ଡ୍ରିଲ୍, ଆପଦା ସମୟରେ ଶିଶୁମାନଙ୍କ ପାଇଁ ମନୋସାମାଜିକ ସହାୟତା, ଅକ୍ଷମତା ଏବଂ ଲିଙ୍ଗ-ଆଧାରିତ ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖିବା, ସମଗ୍ର ବିଦ୍ୟାଳୟ ଆପଦା ପ୍ରବନ୍ଧନ ଯୋଜନାର ନିୟମିତ ସମୀକ୍ଷା ଏବଂ ମକ୍ ପରୀକ୍ଷା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ।

NDRF

ଜାତୀୟ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ବାହିନୀ

****ଭୂକମ୍ପ ଲୋକଙ୍କୁ ମାରେ ନାହିଁ, ବରଂ ଭଲ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂ ନଥିବା ଇମାରତଗୁଡ଼ିକ ଅଧିକ ଲୋକଙ୍କୁ ମାରେ।****

ଭୂକମ୍ପ ପୂର୍ବରୁ:

- ନିଜ ଅଞ୍ଚଳ ଭୂକମ୍ପ ସମ୍ବେଦନଶୀଳ କି ନୁହେଁ, ଭଲଭାବେ ଜାଣନ୍ତୁ। ନିଜ ଘରର ରେଟ୍ରୋଫିଟିଂ (ଯଦି ଥାଏ) ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରନ୍ତୁ ଏବଂ ଭାରତୀୟ ମାନକ କୋଡ୍ (IS: 1893-2002) ଅନୁଯାୟୀ ଘରକୁ ଭୂକମ୍ପ-ନିରୋଧକ କରିବା ପାଇଁ ଜଣେ ଯୋଗ୍ୟ ସିଭିଲ୍ ଇଞ୍ଜିନିୟରଙ୍କ ସହାୟତା ନିଅନ୍ତୁ (ବିବରଣୀ www.bis.org.in ଏବଂ www.bmtpc.org ରେ ଉପଲବ୍ଧ)।
- ସହଜରେ ପହଞ୍ଚିପାରିବା ଦୁଇଟି ସୁରକ୍ଷିତ ସ୍ଥାନ ଚିହ୍ନଟ କରନ୍ତୁ। ଏଗୁଡ଼ିକ ମଜବୁତ ଟେବୁଲ୍/ଡେସ୍କ ତଳେ କିମ୍ବା ଭାର ବହନକାରୀ କାନ୍ଥ ନିକଟରେ ହୋଇପାରେ। ପ୍ରତ୍ୟେକ ସୁରକ୍ଷିତ ସ୍ଥାନରେ ମାସକୁ କମ୍ସେକମ୍ ଥରେ ଡ୍ରପ୍-କଭର୍-ହୋଲ୍ଡ ଅଭ୍ୟାସ କରନ୍ତୁ।
- ଘର, ବିଦ୍ୟାଳୟ କିମ୍ବା କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ ଭୂକମ୍ପ ସମ୍ପର୍କିତ ମୂଳ ନିରାପତ୍ତା ସାବଧାନୀ ସେୟାର କରିବା ଏବଂ ଶିଖିବା ପାଇଁ ବୈଠକ/ସେମିନାର ଆୟୋଜନ କରନ୍ତୁ।
- ଭୂକମ୍ପ ପାଇଁ ଆପତ୍କାଳୀନ କିଟ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତ ରଖନ୍ତୁ। ଏଥିରେ କମ୍ସେକମ୍ 3 ଦିନ ପାଇଁ ସୁରକ୍ଷା ଓ ସୁବିଧା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଆବଶ୍ୟକ ସାମଗ୍ରୀ ଥିବା ଉଚିତ। ଆଜିପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭୂକମ୍ପର ସଠିକ୍ ପୂର୍ବାନୁମାନ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ– ଗୋସିପ୍ ଶୁଣନ୍ତୁ ନାହିଁ ଓ ଗପ ଫେଳାନ୍ତୁ ନାହିଁ।

ଭୂକମ୍ପ ସମୟରେ:

- ଶାନ୍ତ ରୁହନ୍ତୁ। ଯଦି ଆପଣ ଘରଭିତରେ ଅଛନ୍ତି, ଟେବୁଲ୍ ତଳେ ମୁଣ୍ଡ ଢାକି ସେଠାରେ ରୁହନ୍ତୁ (ଅଧିକ ସୂଚନା ପାଇଁ **www.imd.gov.in** ଓ ଅନ୍ୟ ସରକାରୀ ସାଇଟ୍ ଦେଖନ୍ତୁ)।
- ଯଦି ବାହାରେ ଅଛନ୍ତି, ଘର, ଗଛ, ଷ୍ଟ୍ରିଟ୍ ଲାଇଟ୍ ଏବଂ ବିଦ୍ୟୁତ ତାରରୁ ଦୂରେ ଖୋଲା ସ୍ଥାନରେ ଯାଆନ୍ତୁ। ଭୂମିରେ ବସନ୍ତୁ ଏବଂ କମ୍ପନ ବନ୍ଦ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେଠାରେ ରୁହନ୍ତୁ।
- ଯଦି ଯାନରେ ଅଛନ୍ତି, ଖୋଲା ସ୍ଥାନରେ ଗାଡ଼ି ରୋକନ୍ତୁ, ସିଟ୍ ବେଲ୍ଟ ବାନ୍ଧି କମ୍ପନ ବନ୍ଦ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରୁହନ୍ତୁ। କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ସେତୁ, ଫ୍ଲାଏଓଭର୍ କିମ୍ବା ର଼୍ୟାମ୍ପ ଠାରୁ ଦୂରେ ରୁହନ୍ତୁ।
- ଉଚ୍ଚ ଇମାରତରେ ଥିଲେ ଫାୟାର ଆଲାର୍ମ ଓ ସ୍ପ୍ରିଙ୍କଲର୍ ଚାଲୁ ହେବାର ଆଶା ରଖନ୍ତୁ। ଛୋଟ ଅଗ୍ନିକାଣ୍ଡ ହେଲେ ସତ୍ୱର ନିର୍ବାପଣ କରନ୍ତୁ। ବାହାରକୁ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିଲେ ଲିଫ୍ଟ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ, ସିଡ଼ି ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ଏବଂ ଦୌଡ଼ନ୍ତୁ ନାହିଁ।
- ଯଦି ସମୁଦ୍ର କୂଳ ଅଞ୍ଚଳରେ ଅଛନ୍ତି, ଉଚ୍ଚ ସ୍ଥାନକୁ ଯାଆନ୍ତୁ ଏବଂ ସୁନାମି ସତର୍କତା ଉପରେ ଧ୍ୟାନ ଦିଅନ୍ତୁ (ବିବରଣୀ **www.incois.gov.in** ଏବଂ **www.imd.gov.in** ରେ ଉପଲବ୍ଧ)।

ଭୂକମ୍ପ ପରେ

- ନିଜେ ଓ ଅନ୍ୟମାନେ ଆହତ ହୋଇଛନ୍ତି କି ନାହିଁ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ। ଫୋନ୍ ବ୍ୟବହାର କରି କେବଳ ଆବଶ୍ୟକ ଚିକିତ୍ସା ସହାୟତା ପାଇଁ କଲ୍ କରନ୍ତୁ।
  ସାବଧାନୀ ସହିତ ଆଗକୁ ବଢ଼ନ୍ତୁ ଏବଂ ଚାରିପାଖରେ ଥିବା ଅସ୍ଥିର ବସ୍ତୁ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ।
- ଆପତ୍କାଳୀନ ସୂଚନା ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା ମାର୍ଗଦର୍ଶନ ପାଇଁ ରେଡିଓ/ଟିଭି ଶୁଣନ୍ତୁ (ଅଧିକ ସୂଚନା ପାଇଁ **www.ndma.gov.in** ଏବଂ **www.nidm.gov.in** ଦେଖନ୍ତୁ)।
- ଭଙ୍ଗା ବିଦ୍ୟୁତ ତାର କିମ୍ବା ଗ୍ୟାସ୍ ଲାଇନ୍ ଉପରେ ନଜର ରଖନ୍ତୁ ଏବଂ କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ଅଞ୍ଚଳରୁ ଦୂରେ ରୁହନ୍ତୁ। କମ୍ପନ ଚାଲୁ ଥିଲେ ଆଫ୍ଟରଶକ୍ ଆସିପାରେ।
- କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ଇମାରତରୁ ଦୂରେ ରୁହନ୍ତୁ। ତୀବ୍ର ଝଟକା ଦୁର୍ବଳ ଗଠନକୁ ଭାଙ୍ଗିପାରେ।
- କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ଅଞ୍ଚଳରେ ନିଜ ବାଇକ୍/କାର ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ।
- ଭୂକମ୍ପ ପରେ ପରିବାର ସହ ମିଳିବା ପାଇଁ ଏକ ଯୋଜନା କରନ୍ତୁ। ଯଦି ଘର ଛାଡ଼ିବାକୁ ପଡ଼େ, କେଉଁଠାକୁ ଯାଉଛନ୍ତି– ସେଥିର ସନ୍ଦେଶ ଦେଇ ଯାଆନ୍ତୁ।
- କ୍ଷତିର ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରନ୍ତୁ ଏବଂ ଛାତ, ବିମ୍, ସ୍ତମ୍ଭ ଓ ଦିଆଲରେ ଗଭୀର ଫାଟ ଅଛି କି ନାହିଁ ଯାଞ୍ଚ କରନ୍ତୁ।

ଭୂକମ୍ପ

DCH (ଡକ–କଭର୍–ହୋଲ୍ଡ)
D – Duck (ଝୁକ୍ ଯାଆନ୍ତୁ)
C – Cover (ନିମ୍ନେ ଛିପନ୍ତୁ / ଢାକନ୍ତୁ)
H – Hold (ମଜବୁତ ଧରି ରୁହନ୍ତୁ)

D

Duck (ଝୁକ୍ ଯାଆନ୍ତୁ)
ଆପଣ ଯେଉଁଠି ଥାଆନ୍ତୁ, ସେଠାରେ ହିଁ
ନିଜ ହାତ ଓ ଗୁଡ଼ିଆ (ଆଣ୍ଠୁ) ଉପରେ
ବସି
ନିମ୍ନକୁ ଝୁକ୍ ଯାଆନ୍ତୁ।

C

Cover (ଢାକନ୍ତୁ / ଛିପନ୍ତୁ)
ନିଜ ହାତ ଦ୍ଵାରା ମୁଣ୍ଡ ଓ ବେକ ଢାକନ୍ତୁ।
କୌଣସି ମଜବୁତ ଟେବୁଲ୍ ତଳେ ଛିପନ୍ତୁ
କିମ୍ବା ଜାନେଲାରୁ ଦୂରେ ଥାଇ
ମୁଖ୍ୟ ଦିଆଳ ନିକଟରେ ଗୁଡ଼ିଆ ମାଡ଼ି
ରୁହନ୍ତୁ।

H

H – Hold (ମଜବୁତ ଧରି ରୁହନ୍ତୁ)
ଟେବୁଲ୍ / ଆଶ୍ରୟର ପାଦକୁ
ମଜବୁତ ଭାବେ ଧରି ରୁହନ୍ତୁ।
କମ୍ପନ ବନ୍ଦ ହେଉଅଯ୍ୟନ୍ତ
ତାହା ସହିତ ରହିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ରୁହନ୍ତୁ।

ଜାତୀୟ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ବାହିନୀ

ବିଦ୍ୟାଳୟ ପାଇଁ ଅଗ୍ନି ନିରାପତ୍ତା ଅଭ୍ୟାସ ଆୟୋଜନ କରିବା

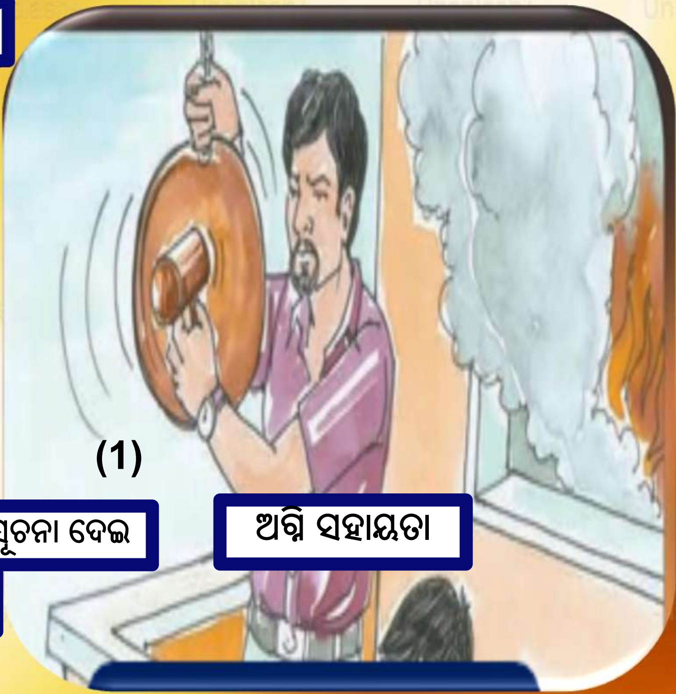

ଅଗ୍ନି ସହାୟତା

ନିରୀକ୍ଷଣ ଅଧୀନରେ ସୁରକ୍ଷିତ ବାହାରିବା (ନିଷ୍କାସନ)

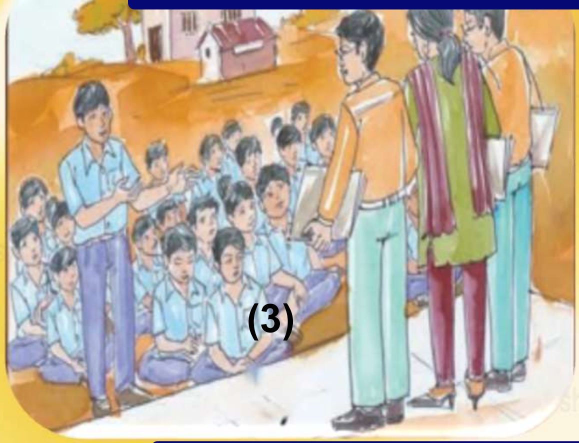

ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସ୍ଥାନରେ ସମସ୍ତେ ଏକତ୍ରିତ ହେବା

ଟିମ୍ ସଦସ୍ୟମାନେ ଅଗ୍ନିଶମନ ବିଭାଗକୁ ସୂଚନା ଦେଇ ଉଦ୍ଧାର କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା

ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ / ଲୋକମାନଙ୍କର ମୁଣ୍ଡ ଗଣନା

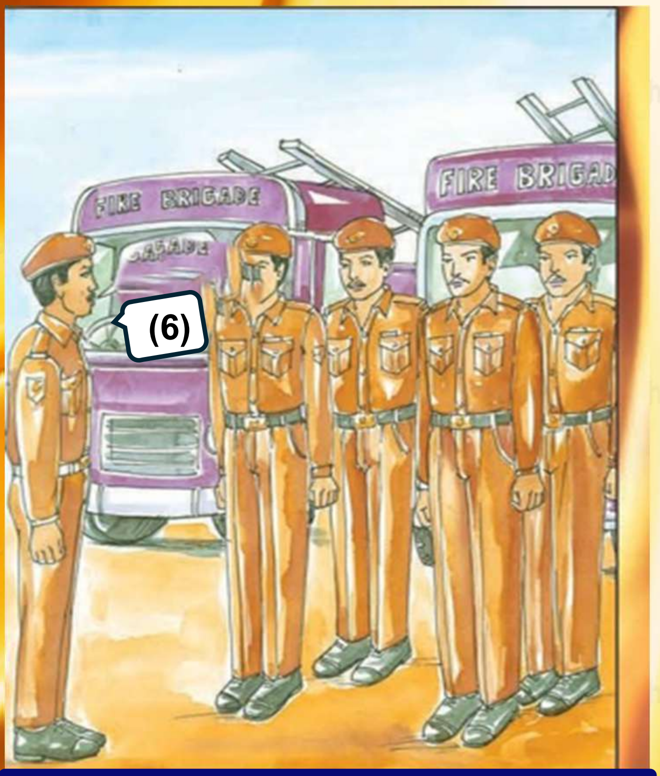

ସମସ୍ତ ଦଳକୁ ସକ୍ରିୟ କରିବା

NDRF

ସାଧାରଣ ଅଗ୍ନି ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ସଂରକ୍ଷଣ ଟିପ୍ସ

- ସ୍କୁଲ୍ ପାଇଁ ଏକ ଅଗ୍ନି ଜରୁରୀକାଳୀନ ଯୋଜନା ବିକଶିତ କରନ୍ତୁ ଏବଂ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରନ୍ତୁ ଯେ ସମସ୍ତେ ଏହା ଜାଣିଥିବେ।
- ଆପଣଙ୍କ ସ୍କୁଲକୁ ସୁରକ୍ଷିତ ରଖିବା ପାଇଁ ସର୍ବଦା ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ନିୟମାବଳୀର ଅନୁପାଳନ କରନ୍ତୁ।
- ଜରୁରୀକାଳୀନ ସ୍ଥିତିରେ ଫାୟାର୍ ଆଲାର୍ମ ସେଟ୍ କରନ୍ତୁ (ମାନୁଆଲ୍ ଆଲାର୍ମିଂ ସିଷ୍ଟମ୍ ଅଭ୍ୟାସ କରନ୍ତୁ) ଏବଂ ନିଆଁ ଲାଗିବା ସ୍ଥିତିରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସତର୍କ କରନ୍ତୁ।
- ସାଧାରଣ ସମୟରେ ଆପଣଙ୍କ ପଳାୟନ ରାସ୍ତାରେ ଆଖି ବନ୍ଦ କରି ଚାଲିବାର ଅଭ୍ୟାସ କରନ୍ତୁ।
- ସର୍ବଦା କୌଣସି ବାଧାବିଘ୍ନରୁ ବର୍ତ୍ତିବା ପାଇଁ ଆପଣଙ୍କ ପଳାୟନ/ବାହାରିବା ରାସ୍ତାକୁ ସଫା ରଖନ୍ତୁ।
- ଷ୍ଟୋରେଜ୍ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରକୁ ଅଳିଆମୁକ୍ତ ରଖନ୍ତୁ। କାଫେଟେରିଆ କର୍ମଚାରୀମାନେ ରୋଷେଇରେ କାମ କଲାବେଳେ ଅତିରିକ୍ତ ସାବଧାନତା ଅବଲମ୍ବନ କରିବା ଉଚିତ।
- କୌଣସି ଜରୁରୀକାଳୀନ ପରିସ୍ଥିତି ପାଇଁ ସର୍ବଦା ଏକ ପ୍ରାଥମିକ ଚିକିତ୍ସା କିଟ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତ ରଖନ୍ତୁ। ପ୍ରାଥମିକ ଚିକିତ୍ସା ବକ୍ସକୁ ସହଜରେ ପହଞ୍ଚିହେବା ସ୍ଥାନରେ ରଖନ୍ତୁ।
- କିରୋସିନ, ଗ୍ୟାସ୍ ସିଲିଣ୍ଡର ଇତ୍ୟାଦି ଜ୍ୱଳନଶୀଳ ପଦାର୍ଥକୁ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପହଞ୍ଚରୁ ଦୂରରେ ରଖନ୍ତୁ।
- ନିଆଁ ଲାଗିବା ସ୍ଥିତିରେ, ବୈଦ୍ୟୁତିକ ଉପକରଣଗୁଡ଼ିକୁ ତୁରନ୍ତ ବାହାର କରି ଦିଅନ୍ତୁ।
- ସାଧାରଣ ସମୟରେ ପୁରୁଣା ତାର ଏବଂ ଭଙ୍ଗା ବୈଦ୍ୟୁତିକ ଫିଟିଂ ଉପରେ ଧ୍ୟାନ ଦିଅନ୍ତୁ।
- କୌଣସି ବିପଜ୍ଜନକ ସ୍ଥିତି ବିଷୟରେ ଆପଣଙ୍କ ଇଲେକ୍ଟ୍ରିସିଆନଙ୍କୁ ସୂଚନା ଦିଅନ୍ତୁ।
- ଅଗ୍ନିଶମକ ଯନ୍ତ୍ରକୁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ସ୍ଥିତିରେ ରଖନ୍ତୁ ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଚଳାଇବା ଶିଖନ୍ତୁ।

- ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ଅଗ୍ନି ସୁରକ୍ଷା ନିୟମ ଶିଖାନ୍ତୁ।
- ନ ଘାବରେଇ କ୍ଲାସରୁମରୁ ବାହାରି ଯାଆନ୍ତୁ ଏବଂ ଶାନ୍ତ ରୁହନ୍ତୁ।

ନିଆଁ ଲାଗିବା ସ୍ଥିତିରେ:

- ଆପଣଙ୍କ ଏବଂ ଆପଣଙ୍କ ସାଙ୍ଗମାନଙ୍କୁ ସୁରକ୍ଷା ଦିଅନ୍ତୁ - ଶାନ୍ତ ରୁହନ୍ତୁ, ଘାବରେଇ ଯାଆନ୍ତୁ ନାହିଁ।
- ଆଲାର୍ମ ବଜାନ୍ତୁ ଏବଂ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସତର୍କ କରନ୍ତୁ।
- ନିକଟତମ କିମ୍ବା ଜରୁରୀକାଳୀନ ନିର୍ଗମନ ପଥ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ।
- ଆପଣଙ୍କ ପଛରେ ସମସ୍ତ ଦ୍ୱାର ଏବଂ ଝରକା ବନ୍ଦ କରନ୍ତୁ।
- ସିଡ଼ି ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ, ଲିଫ୍ଟ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ।
- କେବେବି ଛିଡ଼ା ହୁଅନ୍ତୁ ନାହିଁ, ବରଂ ସର୍ବଦା ଭୂମିରେ ତଳ ଆଡ଼କୁ ସରନ୍ତୁ ଏବଂ ଆପଣଙ୍କ ମୁହଁ ଘୋଡ଼ାନ୍ତୁ।
- ଉଚ୍ଚ ସ୍ୱର କରି ଉଦ୍ଧାରକାରୀ ଦଳର ଧ୍ୟାନ ଆକର୍ଷିତ କରନ୍ତୁ।

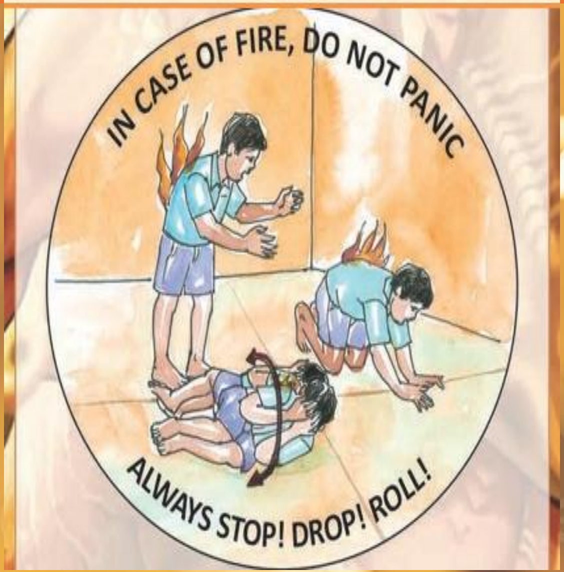

ଯଦି କାହାକୁ ନିଆଁ ଲାଗିଯାଏ:

- ସର୍ବଦା ରୁହନ୍ତୁ, ପଡ଼ିଯାଆନ୍ତୁ ଏବଂ ଗଡ଼ନ୍ତୁ। ନିଆଁ ଲିଭାଇବା ପାଇଁ ଭୂମିରେ ଲୋଟନ୍ତୁ।
- କୌଣସି ଅଗ୍ନି ଜରୁରୀକାଳୀନ ପରିସ୍ଥିତି ପାଇଁ, ଅଗ୍ନିଶମନ ସେବାକୁ ତୁରନ୍ତ **101** ନମ୍ବରରେ କଲ୍ କରନ୍ତୁ, ଯାହାକି ଶୁଳ୍କମୁକ୍ତ ଅଟେ, ଏବଂ ନିମ୍ନଲିଖିତ କଥାଗୁଡ଼ିକୁ ମନେରଖନ୍ତୁ:
- ଅଗ୍ନିଶମନ ବିଭାଗକୁ ଘଟଣାର ସୂଚନା ଦେବା ସମୟରେ ଶାନ୍ତ ରୁହନ୍ତୁ।
- କଲ୍ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ନାମ ଏବଂ ସଠିକ୍ ଠିକଣା କୁହନ୍ତୁ।
- ସମ୍ପର୍କ ନମ୍ବର ଦିଅନ୍ତୁ।
- ଜରୁରୀକାଳୀନ ପ୍ରକାର ବିଷୟରେ ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତୁ - ନିଆଁର ପ୍ରକୃତି ଏବଂ ଏହାର ଉତ୍ସ।
- ଆଖପାଖର ସ୍ଥଳଚିହ୍ନ ବିଷୟରେ ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତୁ।
- ଘଟଣାସ୍ଥଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପହଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ସବୁଠାରୁ ଛୋଟ ଏବଂ ସବୁଠାରୁ ସହଜ ରାସ୍ତାର ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତୁ, ଯାହା ଅଗ୍ନିଶମନ ସେବାକୁ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିବା ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ଦକ୍ଷତାର ସହିତ ଏବଂ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଢଙ୍ଗରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ।
- ସମସ୍ତ ଜରୁରୀକାଳୀନ ସହାୟତା କାର୍ଯ୍ୟର ନମ୍ବର ପ୍ରଦର୍ଶିତ କରନ୍ତୁ ତଥା ସମସ୍ତ ମହଲା ଏବଂ ରଣନୀତିକ ସ୍ଥାନରେ ନିର୍ଗମନ ମାନଚିତ୍ର ଲଗାନ୍ତୁ।
- ସର୍ବଦା ଆପଣଙ୍କୁ, ଆପଣଙ୍କ ସାଙ୍ଗମାନଙ୍କୁ ଏବଂ ଆପଣଙ୍କ ସ୍କୁଲକୁ ସୁରକ୍ଷିତ ରଖନ୍ତୁ।

ବାଢ଼

କରନ୍ତୁ (Do’s):

- ଯଦି ଆପଣ ବାଢ଼ ପ୍ରଭାବିତ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଛନ୍ତି, ତେବେ ସିମେଣ୍ଟରେ ଉଚ୍ଚା ଏବଂ ମଜବୁତ ଘର ତିଆରି କରନ୍ତୁ।
- ପରିବାରର ସମସ୍ତ ସଦସ୍ୟଙ୍କୁ ନିକଟତମ ସୁରକ୍ଷିତ ଆଶ୍ରୟ ବିଷୟରେ ଜଣାଥିବା ଆବଶ୍ୟକ।
- ବନ୍ୟା ସମୟରେ ପିଇବା ପାଇଁ ଫୁଟା ହୋଇଥିବା କିମ୍ବା କ୍ଲୋରିନଯୁକ୍ତ ପାଣି ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ।
- ଖାଦ୍ୟକୁ ଢାଙ୍କି ରଖନ୍ତୁ ଏବଂ ହାଲୁକା ଖାଦ୍ୟ ଖାଆନ୍ତୁ।

- ଝାଡ଼ା ହେଲେ ଚା, ଚାଉଳ ସୁପ୍ ଏବଂ ନଡ଼ିଆ ପାଣି ପିଅନ୍ତୁ।
- ବାଢ଼ ସମୟରେ ସୂଚନା, ଚେତାବନୀ ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପାଇଁ ରେଡିଓ କିମ୍ବା ଟେଲିଭିଜନ ଶୁଣନ୍ତୁ।
- ଶୁଖିଲା ଖାଦ୍ୟ, ପାଣି, ଔଷଧ, ମହମବତୀ, ମ୍ୟାଚ୍, ଟର୍ଚ୍ଚ ଏବଂ କିରୋସିନି ସହିତ ଏକ ଜରୁରୀକାଳୀନ କିଟ୍ ନିଜ ପାଖରେ ରଖନ୍ତୁ।
- କିରୋସିନ ତେଲ ଯୁକ୍ତ ଏକ ଜରୁରୀକାଳୀନ କିଟ୍ ଆପଣଙ୍କ ସହିତ ରଖନ୍ତୁ।

- ଯଦି ଆପଣଙ୍କୁ ଘର ଖାଲି କରିବାକୁ , ତେବେ ଲୁଗାପଟା ଏବଂ ମୂଲ୍ୟବାନ ଜିନିଷ ପଲିଥିନ/ୱାଟରପ୍ରୁଫ୍ ବ୍ୟାଗରେ ରଖନ୍ତୁ।
- ପଶୁଧନ, ପାଳିତ ପଶୁ, ମେସିନ, ବଳଦଗାଡ଼ି ଏବଂ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ବସ୍ତୁକୁ ସୁରକ୍ଷିତ ସ୍ଥାନକୁ ନେଇଯାଆନ୍ତୁ।
- ବାଢ଼/ନଦୀ ପାର୍ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ସାମ୍ନାରେ ଥିବା ଜମିର ମଜବୁତି ଯାଞ୍ଚ କରିବା ପାଇଁ କାଠ ବାଡ଼ିର ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ।

ନ କରନ୍ତୁ (Don’ts)

- ପିଲାଙ୍କୁ ବନ୍ୟା ପାଣି ପାଖରେ ବାହାରେ କିମ୍ବା ଖେଳିବାକୁ ଦିଅନ୍ତୁ ନାହିଁ।
- ଯଦି ପାଣିର ଗଭୀରତା ଜଣା ନାହିଁ, ତେବେ ବାଢ଼ ପାଣିକୁ ପାର୍ କରିବାକୁ ପ୍ରୟାସ କରନ୍ତୁ ନାହିଁ।
- ବାଢ଼ ପାଣି ଘରେ ପଶିବା ମାତ୍ରେ ତୁରନ୍ତ ସମସ୍ତ ବିଦ୍ୟୁତ ସଂଯୋଗ ବନ୍ଦ କରି ଦିଅନ୍ତୁ।
- ବିଦ୍ୟୁତ ଉପକରଣଗୁଡ଼ିକର ଯାଞ୍ଚ ନ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ।
- ବାଢ଼ ପାଣିରେ ପ୍ରଭାବିତ ଖାଦ୍ୟ/ସାମଗ୍ରୀ ସେବନ କରନ୍ତୁ ନାହିଁ।
- ଘାବରା ହୁଅନ୍ତୁ ନାହିଁ ଏବଂ ଗୁଜବ ଉପରେ ଧ୍ୟାନ ଦିଅନ୍ତୁ ନାହିଁ।